

O VRSTNIŠKEM NASILJU

Avtorica: Mateja Vilfan, uni. dipl. soc. delavka, DIC Legebitra

Vpr.: Kaj vse je medvrstniško nasilje?

Odg.: Definicij medvrstniškega nasilja je več, kar kaže na kompleksnost tovrstnega nasilja. Razlog je v tem, da se lahko pojavlja v različnih oblikah in načinih. Lahko je na eni strani zelo direktno (pretepanje, brcanje, verbalno zmerjanje in žaljenje...) ali na drugi strani, zelo subtilno, skoraj nevidno (obrekovanje, namerno izločanje iz skupine, manipuliranje s prijateljstvi...). Žrtev si pogosto o nasilju ne upa spregovoriti, ker je ustrahovana in lahko posledično ohromljena od strahu. Zavedati se moramo, da se nasilje pojavlja v različnih oblikah in je velik problem o katerem se govori zelo malo. Okolica nasilja pogosto ne opazi bodisi zaradi lokacije kjer se dogaja ali pa enostavno zato, ker takšno vedenje pojmuje kot »tipično« vedenje najstnic_kov. Posledice nasilja so lahko zelo resne, okrevanje žrtve pa zelo dolgo. Ravno zato je pomembno, da smo občutljive_i na pojav nasilja in nanj tudi takoj odreagiramo.

Mateja

Vpr.: V šoli sem se razkril_a sošolki_cu. Od takrat naprej, gre vse narobe. Sošolka_ec je povedal_a naprej ostalim. Ko sem razredu, čutim poglede na svojem hrbtu, šepetanje, besede, ki me prizadenejo. Pogosto na svoji mizi dobim listek, na katerem so napisane žaljivke ali pa gre sošolec_ka mimo mene in namerno potisne peresnico ali zvezek na tla. Ko to reče, se opraviči, da je bilo po nesreči. Ne vem kaj naj storim? Glede vsega sem se pogovoril_a tudi s šolsko_im svetovalno_im delavko_cem, ki mi je rekla, da bo minilo in da ni tako hudo, kot se sliši. Predlagal_a mi je tudi, naj ne govorim naokoli o svoji spolni usmerjenosti. Je to, kar doživljam nasilje? Mogoče res pretiravam? Vem samo to, da me duši, ko grem v šolo. Težko sem tam.

Odg.: Pozdravljen_a! Sprašuješ se, če je to, kar doživljaš nasilje in če pretiravaš? Glede na vse, kar si opisal_a in napisal_a je to kar doživljaš nasilje in menim, da ne pretiravaš. Zelo mi je žal, da nisi dobil_a podpore pri šolski svetovalni delavki. Odrasli pogosto zmanjšujejo pomen med vrstniškega nasilja in ga jemljejo kot neko tipično vedenje najstnic_kov. Na tem mestu, bi želela še enkrat jasno izpostaviti, da to kar doživljaš je nasilje in da imaš vso pravico, do tega, da rečeš: »Dovolj«. Napisal_a si, da si težko v šoli, da te duši. Samo predstavljam si lahko, kako težko mora biti, ko vstopaš v šolo in sediš v razredu. Sprašujem se, če imaš mogoče v svojem življenju kakšno odraslo osebo, s katero bi se lahko pogovoril_a? Je to mogoče kakšna_en učitelj_ica, razredničarka_k, kakšna oseba v družini? Spregovoriti o nasilju je najtežji korak ampak zelo pomemben. Zavedam, se da si ta pogum enkrat že zbral_a in bil_a zavržen_a, neslišan_a... Predstavljam si, da te je verjetno strah, da dvomiš, kar je popolnoma razumljivo. Želela pa bi, da veš, da smo tukaj osebe, ki smo ti pripravljene prisluhniti in verjeti tvoji zgodbi. Dve stvari vidim, kot najbolj pomembni. Nasilje, ki ga doživljaš se mora ustaviti za kar pa boš potreboval_a sodelovanje odraslih. Temu pa sledi tvoje okrevanje. Dušenje, ki ga opisuješ je že posledica nasilja, ki ga doživljaš. Na voljo je kar nekaj nevladnih organizacij, ki so ti lahko v podporo. Njihove kontakte lahko poiščeš na tej spletni strani. Pomagajo ti lahko na različne načine, od strokovne podpore do zagovornišva. Zagovornišvo pomeni, da oseba iz organizacije stopi v stik s šolo, katero obiskuješ in pri tem zastopa tvoje interese. Enostavno rečeno, od šole zahteva, da nasilje ustavi in ga primerno naslovi. Istočasno lahko ti lahko osebe v organizaciji nudijo podporo na tvoji poti okrevanja. Upam, da ti moj odgovor pomaga in ti je prinesel vsaj malo olajšanja. Mogoče so se ti pojavila še kakšna dodatna vprašanja? Če so se ti, si seveda vabljen_a, da s komunikacijo nadaljujeva in lahko skupaj poiščeva rešitev, ki ti bo pomagala iz situacije v kateri si.

Mateja

Vpr. Zakaj se to dogaja meni?

Odg.: Pozdravljen_a! Želim si, da bi ti lahko na to odgovorila v enem stavku in na enostaven način. Dinamika nasilja je kompleksna in zahteva tudi kompleksno obravnavo. Kar pa lahko rečem v enem stavku je, da se ti to ne bi smelo dogajati in ni prav, da se ti dogaja. Pri dinamiki nasilja gre za prevlado moči in velikokrat tudi za osamitev žrtve. Ne glede na to, kaj je razlog nasilja, ki ga sovrstnice_ki nava-jajo, mogoče tvoja spolna usmerjenost in/ali spolna identiteta..., ni opravičila za nasilje. Spodbujam te, da o nasilju, ki ga doživljaš spregovoriš z odraslo osebo, ki ji zaupaš in prosiš za pomoč. Nisi kriv_a za nasilje, ki ga doživljaš in pravico imaš, da se počutiš varno_ega.

Mateja

Vpr. Sošolke_ci so iz mojega Facebook profila snele_i fotografijo iz dogodka, ki sem se ga udeležil_a. Sliko se kopirale_i in jo obesile_i po hodnikih na šoli. Pod sliko so napisane žaljivke: peder, faget, ogabno... Ne glede na to, koliko slik strgam se vedno znova pojavijo. O tem sem govoril_a tudi z razredničarko_jem, ki mi je rekla_el naj ne objavljam vsega na socialna omrežja. Od takrat naprej sem vedno manj v šoli, sovražim se. Najbolj me je strah tega, da bi izvedeli starši.

Odg.: Pozdravljen_a! Odgovor, ki si ga prejel_a s strani razredničarke vsekakor ni rešitev oziroma odgovor na nasilje, ki ga doživljaš. Sprašujem se namreč ali tvoja razredničarka dejanje sovrstnic_kov dojema kot nasilje ali kot neslano potegavščino, kar vsekakor ni prav. Spodbudila bi te, da se pogovoriš z odraslo osebo, ki ji zaupaš. Je to mogoče kakšna_en učitelj_ica, šolska_i svetovalna_ni delavka_ec, družinska_i član_ica... Napisal_a si, da te je strah, da bi izvedeli starši. Najpogosteje je strah tisti, ki nas ohromi in nam preprečuje, da bi reagirale_i na nasilje, ki ga doživljamo. Ne vem sicer v kakšnih odnosih si s starši in težko sodim ali bi bilo za tebe bolje, da se jim zaupaš ali bi pri tem potreboval_a še dodatno podporo drugih ljudi. Če čutiš, da jo potrebuješ, se lahko dogovoriva za srečanje, kjer se pogovoriva o tem, katere možnosti so za tebe sprejemljive. Predvsem se mi zdi pomembno, da se lepljenje slik po šoli takoj ustavi in da poskrbiš za sebe na način, da boš našla_el varen prostor v katerem boš lahko spregovorila_il o vsem kar doživljaš in s čimer se soočaš. V upanju, da se še slišiva, te lepo pozdravljam.

Mateja

Vpr.: Lansko leto je bilo za mene zelo naporno. Na šoli so me večkrat pretepli, me zmerjali... Postalo je tako hudo, da si nisem več upal_a v šolo. O vsem sem povedal_a doma in starši so dosegli, da sem se prepisal_a na drugo šolo. Še vedno pa se ne morem sestaviti. Težko zaspim, ko grem v šolo in ko sem v šoli me je strah, da bi sošolke_ci izvedele_i, kaj se je dogajalo na prejšnji šoli in zakaj. Nimam volje za učenje, svoje aktivnosti. Dva meseca nazaj sem se začel_a rezati. Vem, da ne bi smel_a ampak mi pomaga in zaradi tega se sovražim. Nimam nikogar s katerim bi se lahko pogovarjal_a o tem in kdaj se mi zdi, da bi najraje samo zaspal_a. Utrujen_a sem in ne vem, kako dolgo bom lahko še zdržal_a.

Help!

Odg.: Pozdravljen_a!

Iz tvojega sporočila lahko razberem, da ti je težko. Predstavljam si, da je zelo naporno nositi vso breme in težo preteklih dogodkov. Praviš, da nimaš nikogar s katerim bi se lahko pogovoril_a. Ob tem se sprašujem ali molčiš o svojih težavah ker te je strah, sram, da se režeš? Sam_a si zelo dobro napisal_a, da ti rezanje pomaga. Kar je res. Rezanja ti pomaga pri tem, da razbremeniš svojo duševno bolečino in jo preneseš v rane, sprostiš. Mislim, da se trudiš po svojih najboljših močeh, da bi preživela_el.

Napisal_a si tudi, da si utrujen_a in se sprašuješ, koliko moči sploh še imaš. Predstavljam si, da ti veliko energije vzame tudi skrivanje ran in bolečine, ki jo nosiš. Spodbujam te, da se poskusiš s kom pogovoriti in da si poiščeš pomoč. Ko enkrat padeš v začarani krog samopoškodovanja se je težko izvleči ven. Za spremembo vedenja je potrebna zavestna odločitev in iskanje nadomestnih strategij. Potreben je torej težak boj, za katerega pa potrebujemo veliko moči. Ko smo utrujene_i se težko borimo in ravno takrat resnično potrebujemo pomoč neke druge osebe. Si prepričan_a, da resnično ni nikogar v tvoji socialni mreži, ki bi ti lahko prisluhnil? Razmišljaj širše... ko smo same_i zaslepljene_i z bolečino težko vidimo ljudi, ki bi nam lahko stali ob strani. Dobrodošla_el si tudi v naši svetovalnici. Lepo te pozdravljam in držim pesti!

Mateja